

***Gyakorlati képzési útmutató
óvodapedagógus szakos, nappali tagozatos hallgatók
részére
2011/2012. tanév***

TARTALOM

Gyakorlati képzési modul óra-és vizsgaterve.....	4
A gyakorlóóvodák elérhetőségei.....	5
A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):	6
A gyakorlati képzés feladatai	7
A gyakorlati képzés formái	8
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat tudnivalói.....	8
A zárófoglalkozások rendje	9
Az óvodalátogatás általános szempontjai	10
A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása.....	11
Az óvodai gyakorlat feladatai	12
A hospitálási napló vezetésének szempontjai	15
A hallgató hospitálási hetére vonatkozó tervező munkájának szempontjai.....	17
A játéksituáció-elemzés szempontjai	19
A családlátogatás megfigyelési szempontjai.....	21
A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai.....	22
A gyakorlatvezető tanár feladatai	23
Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez	24
A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai	26
Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban	27
A hallgatói önértékelés szempontjai	30
A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai.....	31
A zárófoglalkozás jegyzőkönyve	32
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat	34
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat hallgatói feladatai	35
Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai.....	38
A hallgató jellemzésének szempontjai.....	38
Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve	39

Kedves Hallgató!

Ön az óvodapedagógusi hivatást választotta.

A pályához szükséges ismeretek és képességek kialakításában az óvodai gyakorlat szerepe legalább olyan jelentős, mint az elméleti tárgyak tartalmának elsajátítása. A gyakorló óvoda tisztelettel és szeretettel várja Önt. Az óvodai gyakorlati munkáját a szakvezető óvodapedagógusok fogják három éven keresztül irányítani és segíteni.

Ez az útmutató az Ön gyakorlati képzésének feladatairól ad tájékoztatást. Kérjük, hogy a képzés teljes ideig őrizze meg, mert tartalmazza azt a tematikát és szempontrendszert, amely szerint végezni fogja gyakorlati munkáját.

Örömteli és sikeres munkát kívánunk:

Vác, 2011. szeptember 1.

Bartha Enikő
főiskolai adjunktus
gyakorlati képzési koordinátor
enikobartha@vnet.hu

dr. Zóka Katalin
főiskolai tanár
szakfelelős
zoka@avkf.hu

Gyakorlati képzési modul óra-és vizsgaterve

Tárgykód	Tantárgy	1. ea.	1. gy.	1. kr.	2. ea.	2. gy.	2. kr.	3. ea.	3. gy.	3. kr.	4. ea.	4. gy.	4. kr.	5. ea.	5. gy.	5. kr.	6. ea.	6. gy.	6. kr.	Óra össz.	Kredit	F. zárás	Előfeltételek (tantárgynév)
NMOVOANB074	Óvodai gyakorlat 1. megfigyelés, hospitálás	0	25	2																25	2	gyj	
NMOVOANB075	Óvodai gyakorlat 2. játék				0	25	2													25	2	gyj	Óvodai gyakorlat 1.
NMOVOANB076	Óvodai gyakorlat 3. játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mese, vers							0	25	2										25	2	gyj	Óvodai gy. 2. Irodalmi nev. 2., Vizuális n. 2.
NMOVOANB077	Óvodai gyakorlat 4. játék, ének-zene, környezet										0	25	2							25	2	gyj	Óvodai gy. 3., Környezet 3., Ének-zene 3.
NMOVOANB078	Óvodai gyakorlat 5. játék, mozgás, matematika													0	25	2				25	2	gyj	Óvodai gy. 4., Testnev. 4., Matematika nev 2.
NMOVOANB099	Zárófoglalkozás előkészítése (tevékenység, időpont, helyszín kihúzása)													1	0	0				1	0	a	
NMOVOANB079	Óvodai gyakorlat 6. (+zárófoglalkozás)																0	25	3	25	3	s	Óvodai gyakorlat 5.
NMOVOANB080	Egyéb gyakorlat 1.	0	5	0																10	0	a	
NMOVOANB081	Egyéb gyakorlat 2.				0	5	0													10	0	a	
NMOVOANB082	Egyéb gyakorlat 3.							0	5	0										10	0	a	
NMOVOANB083	Egyéb gyakorlat 4.										0	5	0							10	0	a	
NMOVOANB084	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1.				0	25	4													50	4	gyj	
NMOVOANB085	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2.										0	25	4							50	4	gyj	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1.
NMOVOANB086	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 3.																0	50	5	200	5	gyj	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2.
	Kötelező gyakorlati képzés – összesen	0	30	2	0	55	6	0	30	2	0	55	6	1	25	2	0	75	8	491	26		

A gyakorlóóvodák elérhetőségei

AVKF Terézvárosi Gyakorló Óvodája

1064 Budapest, Szondi u. 65.

Tel.: 312-3513

Fax.: 331-1718

Óvodavezető: Farkasné Egyed Zsuzsanna

e-mail: aporovi@enternet.hu

gyakorlatvezető tanár: Vargáné dr. Balogh Orsolya

AVKF Terézvárosi Gyakorló Óvodája

1063 Budapest Munkácsy Mihály u. 25.

Tel.: 311-7282

Óvodavezető: Farkasné Egyed Zsuzsanna

e-mail: aporovi@enternet.hu

gyakorlatvezető tanár: Vargáné dr. Balogh Orsolya

Bp. Főv. XIII. kerület Önk. MESEOVI Napköziotthonos Tagóvoda

1139 Budapest, Esküvő köz 4.

Tel: 320-6089

Fax.: 320-7436

Óvodavezető: Kovács BÉláné

e-mail: meseovi@chello.hu

gyakorlatvezető tanár: Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes

Játékvár Óvoda

1065 Budapest, Lendvay u. 24.

Tel: 353-1605

Óvodavezető: Balogh Bálintné

e-mail: jatekvarovoda@jatekvarovoda.hu

gyakorlatvezető tanár: Villányi Györgyné

Vác Alsóvárosi Óvoda

2600 Vác, Vám u. 3.

óvodavezető: Lambekné Gál Gabriella

tel..27/317-092

e-mail: forteovi@vipmail.hu

gyakorlatvezető tanár: Bartha Enikő

Klapka György utcai Óvoda

1154 Budapest, XV. Klapka György u. 27.

Óvodavezető: Végvári Erika

tel.: 307-6374

e-mail: klapkaovi@freemail.hu

gyakorlatvezető tanár: Lőrinczné dr. Szabó Margit

A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):

- I. félév:* óvodai **hospitálás**, ismerkedés az óvodai csoport életével;
- II. félév:* **nevelői feladatok ellátása, gondozási~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
- III. félév:* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
vers-mese; rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységek keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
- IV. félév:* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
ének, zene, énekes játék; külső világ tevékeny megismerése kiemelten a **környezeti nevelés** keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
- V. félév* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
a **mozgás** keretén belül komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása,
külső világ tevékeny megismerése, a matematikai jellegű tapasztalatszerzés terén komplex képességfejlesztési és ismeretszerzési tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása;
- VI. félév:* a gondozási feladatok, munkajellegű tevékenységek és játéktevékenységek mellett a kihúzott tevékenységek előre megadott témaköréből **zárófoglalkozás** megtartása;

A gyakorlati képzés feladatai

- a hivatástudat megalapozása és kialakítása
- pedagógiai képességek és készségek fejlesztése
- a szakmai műveltség és a gyakorlat ismeretek szintézise
- gyermekcentrikus szemléletmód formálása
- az óvoda életének megismerése, nevelői feladatok gyakorlása:
- az óvodai élet szokásai
- az óvodai szokások, napirend, hetirend, felépítésük módjainak megismerése
- a gyermeki tevékenységek tervezése szervezése, ellenőrzése, értékelése
- a tanítási-tanulási folyamat tevékenységének irányítása
- kapcsolat kialakítása az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal
- kapcsolat kialakítása a szülőkkel
- kapcsolat kialakítása egyéb társintézményekkel

A gyakorlati képzés formái

Az Egyéb gyakorlatok (csoportos bemutatók) rendjét, időbeosztását minden hallgató félévenként megkapja.

Az **Óvodai gyakorlatok** (egyéni gyakorlat+csoportelőtti hallgatói tevékenység) célja, hogy az elméletben tanult módszertani stúdiumokhoz kapcsolódva lássák a hallgatók a gyakorlatban történő megvalósítás lehetőségeit.

A gyakorlatokhoz (bemutatókhoz) kapcsolódó szempontokat az óvodapedagógusok adják meg, ha szükséges, egyeztetve a módszertant oktató tanárral. A gyakorlatokat a szakvezető óvodapedagógus és a gyakorlatvezető tanár irányításával megbeszélések követik.

Az óvodai gyakorlat (egyéni hospitálás) rendjét, időbeosztását minden hallgató félévenként megkapja.

A hospitálás ideje 5 nap.

1 nap = 5óra

A II., III., IV., V. félévben az óvodai gyakorlatok ötödik napján a hallgató csoport előtti tevékenységet vezet, melyet megbeszélés követ. A csoport hallgatói tevékenységet követő megbeszélés résztvevői: a gyakorlatukat abban a csoportban végző hallgatók, a szakvezető óvodapedagógus(ok), esetenként az óvoda vezetője és a gyakorlatvezető tanár, esetleg a csoport által meghívott oktató vagy óvodai szakember.

A csoport tematikus beszélgetőcsoport, a csoport a pszichológiában megfogalmazott szabályok szerint működik (titoktartási kötelezettség, a megszólalás és a hallgatás joga, őszinteség és tapintat kérdése, stb.).

A csoport feladata: a közösen látottak elemzésével segítse elő

- az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazását,
- az árnyalt szakmai szemléletmód fejlődését,
- a reális, de tapintatos véleménynyilvánítás formáinak elsajátítását,
- a helyes önértékelésre való képesség alakítását,
- a csoporttársak egymással és a szakvezető óvodapedagógussal, gyakorlatvezető tanárral való kapcsolatának mélyülését.

Fokozatosan alakuljon ki olyan szakmai műhely, amelyet a csoport minden egyes tagja biztos szakmai háttérnek érezhet, és amely minden tag szakmai kompetenciájának erősödéséhez hozzájárul.

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat tudnivalói

II. és IV. félévben a gyakorlat ideje két hét (50 óra)

VI. félévben a gyakorlat ideje 4 hét (100 óra)

1 nap = 5 óra.

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többen a megfelelő összóraszám teljesítéséhez szükséges óraszámot). A 10 naptól legalább 5 délelőtti műszak legyen, a 20 naptól legalább 10-15. Az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az óvodavezetőnek. **Az óvoda szokásrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához, stb. alkalmazkodják.**

A gyakorlatot lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltsé le.

A zárófoglalkozások rendje

A hallgatók a hatodik félévében a képzési tervben előírt zárófoglalkozást teljesítik, amelynek érdemjegye a záróvizsga eredményébe beleszámít. A **tevékenységi területet** a zárófoglalkozást megelőző félévben (őszi félév) a **gyakorló óvodában** húzza ki a hallgató. A kihúzás feltétele, hogy a hallgató a hivatalos tantárgyfelvételi időszakban a NEPTUN-ban megadott kurzust felvegye:

OVO III. 5 B N | NMOVOALB099 Zárófoglalkozás előkészítése

A húzás lebonyolítását a gyakorlatvezető oktatók, a szakvezető óvodapedagógusokkal felügyelik. A gyakorlatvezető oktató, a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók aláírásával hitelesített húzási táblázat eredeti példányát a gyakorlatvezető oktató eljuttatja a Gyakorlati Képzések Szervezési Központjába. Az összes érintett gyakorló óvoda teljes hiteles zárófoglalkozási dokumentációját (kinyomtatott és elektronikusan rögzített) Bartha Enikő, gyakorlati képzési koordinátor és a Gyakorlati Képzések Szervezési Központjának munkatársa továbbítja a szakfelelősnek.

Az **óvoda helyi nevelési programjához igazodóan a pontos témát az óvodában** kapja meg a hallgató a zárófoglalkozás hete előtt legkésőbb három héttel, hogy legyen ideje a felkészülésre.

A zárófoglalkozást megelőző négy napos hospitálás a főiskola gyakorlóóvodájában történik. A hallgató a zárófoglalkozás tervéről vázlatot készít. A zárófoglalkozás bizottság előtt zajlik, jegyzőkönyv készül róla. A bizottság tagjai a főiskola oktatói vagy az óvodavezető és a szakfelelős által megbízott személyek lehetnek.

1 nap = 5 óra.

Az óvodalátogatás általános szempontjai

A hallgató az óvodai tevékenységek ellátásában vesz részt az előzőekben megadott alkalmazkodva az óvoda helyi nevelési programjához a csoportnapló tartalmi előírásainak figyelembevételével:

A hallgató mind az egyéni, mind a csoportos, mind pedig a külső óvodai gyakorlaton köteles pontosan megjelenni, az óvoda szokásainak megfelelő, kényelmes és esztétikus öltözetben.

A hallgató csak orvosi igazolással hiányozhat a gyakorlatról. Betegség esetén távolmaradását köteles az óvodapedagógusnak telefonon (vagy hallgatótársát megbízva) bejelenteni. Hiányzását – mind a belső, mind a külső óvodai gyakorlatról – a gyakorlati képzési irodában is be kell jelenteni, reggel 8 óráig. A hiányzás mértékét a KTVSZ szabályozza. A gyakorlatra is – mint minden stúdiumra – a hallgató aláírást kap. Az aláírás akkor adható meg, ha a hiányzás nem lépi túl a KTVSZ által megszabott mértéket. A félév lezárásának feltétele a gyakorlat teljesítése, tehát a megszabott időkereten túllépő **hiányzást pótolni kell**, amennyiben a szorgalmi időszak, illetve az óvoda időbeosztása ezt az adott félévben lehetővé teszi. **Ha erre nincs mód, akkor a következő félév(ek)ben kell teljesíteni, de így a gyakorlati képzés mintatanterv szerinti, a félévhez tartozó tanegységeinek teljesítése csúszik, mivel a gyakorlati képzés elemei hierarchikusan épülnek egymásra, vagyis az előfeltétel(ek) hiányában nem vehető fel az adott félévhez tartozó tanegység. (!)**

Az óvodában naponta eltöltendő időt a táblázat tartalmazza, ezt az időtartamot is be kell tartani. Indokolt esetben (családi okok: pl. betegség, haláleset, esküvő, keresztlő, ballagás stb.) az óvodapedagógussal előre megbeszélve a hallgató kérheti a gyakorlat idejének módosítását, illetve a cserét egy másik hallgatóval.

Az egyes félévekre vonatkozó gyakorlati, elemző, önelemző és írásos feladatokat egyaránt kötelező teljesíteni. Az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus mindezeket együttesen veszi figyelembe.

Bármilyen szakmai probléma felmerülése esetén a hallgató kérheti az óvodapedagógus, a gyakorlatvezető oktató, a szakmódszertanokat oktató tanárok és a szakfelelős segítségét.

A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása

- Ismerje és tartsa tiszteletben az AVKF küldetésnyilatkozatának üzenetét és szellemiségét.
- Kövesse az óvodapedagógia szakmai változásait, olvassa a szaklapokat, legyen tájékozott az aktuális szakmai kérdésekben.
- Kapcsolattartás a főiskolát és a szakot képviselő gyakorlatvezető oktatóval, szakfelelőssel és a szakon tanító oktatókkal. A kapcsolat kiépítésében, fenntartásában segítenek a gyakorlatvezető oktatók, a szakfelelős.

- Félévenként megtart egy-egy bemutatót, amelynek módszertani vonatkozásait, ha szükséges, egyeztetni a főiskola módszertan oktató tanáraival. A bemutatókhoz megfigyelési szempontsort állít össze a hallgatók számára.

- Irányítja és segíti hallgatói csoportja minden tagját a hospitálási feladatok megvalósítása érdekében. E szerint:
 - ellenőrzi és értékeli a hospitálási füzetek tartalmát (megfigyelések, vázlatok),
 - értékeli a játékszituáció-elemzést,
 - segíti a hospitálási időszakra vonatkozó hallgatói feladatok tervezését,
 - irányítja és értékeli a hallgatók ötnapos hospitálását, a végzett nevelési feladatok ellátásának színvonalát,
 - vezeti a csoport előtti tevékenység követő megbeszéléseket,
 - előkészíti a soron következő hallgató hospitálási feladatait,
 - osztályozza a hallgatók féléves munkáját,
 - az aláírást, gyakorlati jegyet - félévenként - beírja a leckekönyvbe, és vezeti a vizsgalapot, az összesített vizsgalapot átadja a gyakorlatvezető oktatónak, aki beírja a NEPTUN-ba a jegyeket,
 - zárófoglalkozást végző hallgatók esetén vezeti a jegyzőkönyvet.

- Ismertesse meg a hallgatóival
 - az óvoda helyi nevelési programját,
 - az óvoda szervezeti működését és minőségbiztosítását,
 - az óvodapedagógusok írásos munkáit, az óvoda sajátos tervezésének módszereit.Kérdéseivel, meglátásaival, javaslataival segíti és fejleszti a gyakorlati képzést.

Az óvodai gyakorlat feladatai

I. évfolyam

1. félév

- a hallgató öt napot tölt az óvodában;
- az öt nap alatt ismerkedjék a csoport életével, napirendjével, szokásaival;
- kapcsolódják be a gondozási tevékenységbe;
- ismerkedjék meg az óvodapedagógus írásos feladataival, a tervezés módjával;
- az öt nap tapasztalatairól vezessen hospitálási naplót;
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutató foglalkozásokon;
 - egyéni komplex gyakorlat teljesítése;
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés →hospitálási napló vezetésének szempontjai

2. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el és a játéktevékenységekben aktívan vesz részt,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít→A játékszituáció-elemzés szempontjait (18.o.)
- együttműködik a dajkával
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon/
- vezeti a mindennapos testnevelést, ha szükséges, a szakvezető óvodapedagógus segítségével
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul., melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai

II. évfolyam

3. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, játéktevékenységekben aktívan vesz részt, irányítja a gyermekek munkáját;
- Rajz, mintázás, kézimunka, valamint a vers-mese tevékenységek keretében komplex képességfejlesztést, ismeretszerzést tervez, szervez és irányít; ellenőriz, értékeli;
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával is
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:

- jelenlét a bemutatón
- egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
- aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai

4. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, részt vesz a gyermekek játéktevékenységében,
- az ének-zene, énekes játék, valamint a külső világ tevékeny megismerése tevékenységek keretében, szervezett, komplex képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez és irányít; ellenőriz, értékkel,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul., melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoportelőtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai

III. évfolyam

5. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, a játéktevékenységben aktívan vesz részt,
- a mozgásos, valamint a külső világ tevékeny megismerését (matematikai jellegű tapasztalatszerzés)) biztosító tevékenységekben komplex képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez és irányít, ellenőriz, értékkel,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával,
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,

- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai

6. félév

- a hallgató a húzott tevékenységi körből a megadott tematika alapján vázlatot készít;
- bizottság előtt **zárófoglalkozást** tart, a bizottság egyik tagjai: a szakvezető óvodapedagógus, a főiskola által delegált oktató, pedagógiai
- a zárófoglalkozást 4 napos hospitálás előzi meg. A zárófoglalkozás az 5. napon történik.
- a zárófoglalkozásról jegyzőkönyv készül, melyben szövegesen értékelendő a hallgató gondozási tevékenysége, a játéktevékenység biztosítása, bekapcsolódás a játékba, óvodapedagógusi attitűdje, gyerekekhez való viszonya és a képességfejlesztés és ismeretszerzési tevékenység szervezése, vezetése;
- a zárófoglalkozást **szigorlat értékű jeggyel** is értékeli a bizottság.

A hospitálási napló vezetésének szempontjai

Információk az óvodáról:

- az óvoda neve, címe
- a csoportvezető óvodapedagógusok, dajkák neve
- az óvoda programjának rövid (pár soros) bemutatása
- a gyerekcsoport névsora (és az óvodai jelek), életkoruk

A csoport napirendje:

- a szabad játéktevékenységre biztosított idő a napirendben;
- az étkezés, öltözködés, pihenésre fordított idő;
- egyéb állandó tevékenységek (pl: úszás, stb.)

Tárgyi feltételek:

- csoportszoba leírása, felülnézeti lerajzolása, bútorzat, játékterek bejelölése→röviden leírni, mit játszanak a gyerekek a jelölt területeken, kedvelt játékterek, hozzájuk kapcsolódó játékfajták
- az óvodai udvar, játéktér fentiek szerinti bemutatása
- játékeszközök leírása, csoportosítása; melyek a kedvelt játéktevékenységek;
- mese- és verses könyvek leltározása; gyakran forgatott könyvek, az óvodapedagógus által fejből előadott mesék, versek rögzítése

A tervezés módja és főbb témái

Észrevételek a gyerekcsoportról

- a gyerekek játéka, önállósági szintjük, beszédképességük, mozgáskoordinációjuk, kommunikációs kapcsolataik szintje és formája,→játékszituáció-elemzés
- egy irányított tevékenység részletes leírása: ezzel kapcsolatban az óvodapedagógus felkészülése, tartalmi, módszertani vonatkozások, gyerekek részvétele, a tevékenység hangulata, eredményessége;
- gyerekek kapcsolatai, kooperációjuk, együttműködésük az óvodapedagógussal, kapcsolatteremtés egymással, az óvodapedagógussal, a gyakorló hallgatóval, vannak-e nehezebben megközelíthető gyermekek, milyen okai lehetnek ennek.

Feljegyzések készítése az egyes gyermekekről a fenti szempontok alapján: az egy hetes hospitálás ideje alatt legalább három gyermek megfigyelése, és a tapasztalatok rögzítése szükséges a hospitálási naplóba.

Észrevételek az óvodapedagógusok munkájáról

- pl. gondozási teendői /mosdóban, csoportszobában, altatás, öltöztetés stb./,
- játéktevékenységekben való feladatok megfigyelése, fejlesztési technikák,
- kapcsolata a csoporttal, kapcsolata az egyes gyerekekkel,
- szervezési tevékenységei és módszerei,
- nevelési módszerei, eszközei,
- a képességfejlesztési módszerei, technikái,
- az ismeretszerzési tevékenységek irányítása,
- kommunikációs készsége,
- kapcsolata a szülőkkel,

- tervezőmunkája.

Észrevételek a saját nevelői tevékenységéről, önértékelés:

- kapcsolat a gyerekekkel /sikerek és kudarckok/,
- próbálkozások a játéktevékenységben,, gondozásban és a képességfejlesztési, valamint az ismeretszerzési tevékenységek irányításában,
- kapcsolat a szülőkkel,
- tervezőmunka,
- kitűzött céljai megvalósultak-e, személyes elvárásainak sikerült-e megfelelni;
- az óvodai munka örömei, nehézségei.

Az óvodai hospitálási napló külső és belső formai követelményei:

- rendezettség, a folyamatosan, naponta rögzített feljegyzések (egységes szempontok szerint kell rögzíteni az adott nap feljegyzéseit), az elmélyült, széles körű figyelmet tanúsító terjedelem: az események leírását mindig kövesse elemzés, melyekben figyelembe kell venni – a szakszerűség érdekében – a gyakorlati képzési útmutatóban és az elméleti tárgyak hallgatása során megismert szempontokat;
- minden napról készüljön feljegyzés (gondozás, munkajellegű tevékenységek, játékszituációk, képességfejlesztési és ismeretátadási tevékenységek tartalma), tényszerűség,
- szaknyelv használata, műfajnak megfelelő stílus, nyelvi igényesség,
- személyes vélemény, saját tapasztalatok leírása (ez legyen jól megkülönböztethető az események rögzítésétől),
- a gyakorlati és elméleti ismeretek következetes összehangolása,
- etikai szempontok betartása (személyiségi jogok figyelembe vétele, kategorikus megállapítások kerülése, őszinteség-tapintat kérdései).

A hospitálási napló színvonala beleszámít a félévi gyakorlati jegybe!

A hallgató hospitálási hetére vonatkozó tervező munkájának szempontjai

A hospitálási terv az óvoda saját dokumentációjához igazodó, folyamatosan vezetett írásos anyag legyen. Egyrészt tartalmazza a hallgató feladatmegvalósításához szükséges tervező, szervező, ellenőrző, értékelő munkáját, másrészt a gyermekek megfigyeléséről készült feljegyzéseket.

1. A hallgató törekedjék a feladata megvalósítása érdekében megtervezni tevékenységeit, amelyek elkészítéséhez vegye figyelembe:
 - A helyi nevelési program tartalmi elvárásait,
 - A csoportban kialakult szokás- és szabályrendszert,
 - A saját hospitálási idejében folyó képességfejlesztési és ismeretátadási óvodapedagógusi terveket,
 - Saját játékfejlesztési- és tanítási-tanulási folyamatot megvalósító tevékenységeinek specifikumait.

Mindezen szempontok figyelembevételével és összehangolásával valósítsa meg a hallgatótársai előtti bemutatóját, és készüljön fel az önértékelésére.

2. A hallgató törekedjék minél több gyerekről **megfigyeléseket** készíteni (minimum 3 gyerek), a következő **szempontok** alapján:

MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK

Étkezés, tisztálkodás, öltözködés

- milyen az önállósági szintjük (kinél kell segíteni és miben)
- a napirend hogyan segíti a gyerekre szabott gondozási feladatok ellátását
- együttműködés módja a dajkával, pedagógiai asszisztenssel

Alvás

- mely gyereket kell külön altatni és ki az, aki egyáltalán nem alszik....
- az alváshoz kapcsolódó szertartások
- milyen alternatívákat biztosít az óvoda a „nem-alvóknak”
- hogyan felügyelik az alvó gyerekeket

Játékok

- egyedül játszik, kikkel játszik, kell-e óvónői bekapcsolódás, és mivel szeret játszani, mennyi ideig, milyen játékfajta figyelhető meg, a játékfajta megfelel a gyermek fejlettségi szintjének.....

A gyerekek munkajellegű tevékenysége

- mit végeznek, milyen szinten és milyen kedvvel, van-e feladattudatuk, milyen a feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk, felelősségtudatuk, céltudatosságuk
- hogyan képesek együttműködni
- hogyan befolyásolja a gyerekek önismeretét a munkajellegű tevékenység

A gyerekek képességeinek fejlődése

- ki, miben, hogyan tevékenykedik, mennyire ügyes, gyors, alapos, kitartó, kreatív, együttműködő, szeles, meggondolatlan, gyámoltalan, állandó unszólásra szoruló, vagy bizonytalan....

- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

A gyerekek ismeretszerzési tevékenysége

- ki vesz részt, ki nem, kit hogy lehetne még motiválni, ki miben fejlődött, mi az, amiben többet tud társainál, mi az, amit nem ismer, melyik az a tevékenység az, amiben nem vesz részt szívesen, ...
- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

Közösségi kapcsolatok

- egyedül érzi jól magát, vagy társai között, kivel köt barátságot és az meddig tart, szívesen vállal közösségi munkát: játékkészítést, ajándékkészítést, kicsik segítségét, megosztja a munkát, az alá- ,főlérendeltségi viszonyokat értelmezi és alkalmazza is tevékenységeiben, a többi gyermekhez való viszonyának értékelése, felnőttekhez való viszonyának értékelése.

Mozgásbeli tevékenységük

- mozgáskoordinációjuk, fegyelmezettségük, szabálytudatuk, szabályok betartása, ügyességük, ellenálló és teherbíró képességük, aktivitásuk a szabadban.

Anyanyelvi fejlettségük

- kiejtésük, szókincsük, mondatalkotási képességük, közlési kedvük, figyelmük a másik gyermek közlésére, szóbeli közléseket mennyire érti, és megvalósításukra hogyan törekszik, szituációs és kontextusos beszédük, nyitottság, érdeklődés kifejeződése a kommunikációban

Mіндеzek a megfigyelések segítik hospitálási munkájának és bemutatójának sikerességét, mivel a gyermekek jobb megismerését szolgálják, és a velük való együttes tevékenységek eredményességét segítik elő.

A játéksituáció-elemzés szempontjai

A játészó csoportok száma a megfigyelt időszakban
A játészó csoportok elhelyezkedése a csoportban, egymáshoz való viszonyuk értékelése
Egy-egy játészó csoportban a gyermekek létszáma
Játékfajták száma, szintje

EGY KIVÁLASZTOTT JÁTÉKHELYZETRE VONATKOZÓ SZEMPONTOK:

A játék helye:

- csoportszobai alaprajz, elegendő tér áll-e rendelkezésükre a játékhoz (!! hospitálási napló szempontjai .)

A játék időtartama:

A játékfajták megnevezése:

A játék elmélyültsége

- testtartás, a figyelem jelei stb.

Az együtt játészó gyermekek kapcsolatai:

- vezető-k-zetettek viszonya, elfogadás, elutasítás, szabálytudat; a kapcsolatok szerkezete; kooperáció

A kapcsolatok formái:

- cselekvéses, verbális és metakommunikatív megnyilvánulások

Érzelmi vonatkozások:

- a gyerekek indulati szintje, örömszínezet jelei, konfliktusmegoldásuk formái

Az óvodapedagógus vagy hallgató bekapcsolódásának módja, minősége, fokozatai:

- milyen a pedagógus attitűdje a szabad játék objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésében

- szerepet vállal-e, indokoltan, vagy sem; nem vesz részt a szituációban, indokoltan vagy sem; ad-e játékeszközt; a nem játészó gyermekeket bevonja-e a játékba vagy sem; konfliktushelyzetek megoldási módja és annak értékelése,

- széleskörű-e a metakommunikáció alkalmazása; a játéktevékenységben vállalt szerepének direkt vagy indirekt megnyilvánulásainak felsorolása, értékelése

- érvényesül-e a szabad játék túlsúlya→elegendő időt biztosít-e a napirend a szabad játékre (párhuzamos napirend lehetősége)

A szimbolizálás módja a gyerekek játékában:

- a szerep szimbolizálása metakommunikációval

/ pl. aggódás a beteg babáért /,

- az időbeliség kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással

/ pl. a baba eszik, de előtte nem mos kezét /,

- a tér kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással
/ pl. lakás elkerítése székekkel /,
- az eszközhasználat szimbólumai
/ pl. ceruza = lázmérő /.

A családlátogatás megfigyelési szempontjai

Anamnézis készítése, amennyiben ez szerepel az óvoda helyi nevelési programjában. Ez nem tartalmazhat olyan adatokat, amelyek sértik a személyiségi jogokat.

I. Születés

- időre született-e
- felsírt-e
- sima születés volt-e, vagy szükséges volt valamilyen beavatkozás
- gyermek súlya, hossza

II. Csecsemőkor

- szopott-e, meddig
- cumizott-e, meddig
- étkezési szokásai és kedve
- kiütések, allergiák, betegségek
- napirendje a családban

III. Kisgyermekkor

- mozgásfejlődése
- játékfejlődése, érdeklődése
- beszédfejlődése
- kapcsolatainak alakulása (szülőkkel, testvérekkel, rokonokkal, ismerősökkel, stb.)
- napirendje
- különleges szokásai
- mikor lett szobatiszta
- milyen betegségei voltak
- volt-e kórházban
- étkezési szokásai
- alvási szokásai

IV. Óvodáskor

- A gyerek napirendje, életritmusa, mindenkori szokásai
- kikkel él együtt
- van-e külön szobája / játszósarka
- milyen játékaik vannak
- étkezési szokásai
- alvási szokásai mesélnek-e a gyerekeknek alvás előtt
- önkiszolgálási szintje
- néz-e televíziót
- mivel jutalmazták, mivel büntetik
- mivel szeret játszani
- fél-e valamitől
- kapcsolata a szorosabb és tágabb családtagokkal

V. Észrevételek

- a szülőknek a gyermekhez való viszonya (hogyan beszélnek róla, egyes szokásairól, saját nevelési szokásaikról, nehézségeikről, módszereikről, céljaik, vágyaik a gyermekkel kapcsolatban, stb.)

A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai

- milyen témakörök voltak és lesznek az év során;
- gyakoriságuk;
- az óvodapedagógusok hogyan és miből készülnek az értekezletre;
- a szülők aktivitási szintje és ennek oka;
- az óvodapedagógusok és a szülők egyenrangú partnerek-e, ha nem, miért nem;
- a kapcsolattartás egyéb formái az óvodában; a változatos formák személyessége, intenzitása, az interakciók lehetősége;
- a beszélgetés során a kommunikáció jellemzői.

A gyakorlatvezető tanár feladatai

- a főiskola és a gyakorlóóvoda közötti kapcsolat alakulásának segítése (a főiskola szellemiségének képviselése, az elvárások közvetítése, a képzés bemutatása, a gyakorlóóvoda programjának és munkájának bemutatása a főiskolán, kéréseinek tolmácsolása, a teljesítés segítése stb.)
- a szakvezető óvodapedagógusok munkájának folyamatos, igény szerinti mértékben és módon való segítése,
- az óvoda és a hallgatók közötti kapcsolat segítése,
- a hallgatók pályaismeretének, hivatástudatának és szakmai kompetenciájának erősítése,
- közreműködés az elméleti, a módszertani és a gyakorlati képzés összhangjának megteremtésében (szakmai anyagok ajánlása, konzultációk, team-megbeszélések, egyeztetések, stb.),
- a gyakorlati képzés során szerzett tapasztalatok alapján a képzés színvonalának emelése érdekében javaslatok megfogalmazása,
- a hallgatók segítése a gyakorlati tapasztalatok és elméleti ismeretek összehangolásában, tudatosításában;
- a bemutatókat és a csoportelőtti foglalkozásokat követő megbeszélések előkészítése, vezetése →(szempontok az Útmutatóban),
- az írásos munkák (hospitálási naplók) elkészítésének ellenőrzése.

Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez

Az alábbi elemző és értékelő szempontok a következő szituációkban használhatók fel:

- 1 a szakvezető óvodapedagógus bemutatóját a hallgatók elemzik és értékelik;
- 2 a hallgató óvodai gyakorlati munkáját a hallgatótársak elemzik és értékelik,
3. a hallgató óvodai gyakorlati munkáját önmaga elemzi és értékeli;
4. a hallgató a zárófoglalkozását önmaga elemzi és értékeli;

A játéktevékenységekben, gondozásban, és a munkajellegű tevékenységekben folyó pedagógusi munkálatok értékelési szempontjai

Hogyan teremti meg az óvodapedagógus a játék objektív és szubjektív feltételeit, hogyan fejleszti a gyermekek játéktevékenységeit, megfelel-e tevékenysége a gyerekcsoport, illetve egy-egy gyermek pillanatnyi igényeinek, a játékfejlettségi szintjének?

Hogyan biztosítja a gyermeki igényeknek megfelelő szabad játék szükséges mennyiségét a napirend.?

Hogyan alakítja az óvodapedagógus a csoport légkörét az elmélyült játék megteremtéshez?

Részletesen elemezze az óvodapedagógus hangját, hangszínét, stílusát, értékelje játékban vállalt szerepének milyenségét, ötletek adását, segítségnyújtásának milyenségét, metakommunikációjának megfelelőségét, stb.

Képes-e az óvodapedagógus áttekinteni a gyerekcsoport egészét?

A játéktevékenység teljes időtartama alatt milyen szervezési feladatokat lát el és ezek mennyiben indokoltak? Mindezt hogyan oldja meg az óvodapedagógus?

Hogyan fejezi ki az óvodapedagógus az érzelmeit?

Milyen egyszerű, a gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít az óvodapedagógus a játékhoz?

Szükség esetén készítene-e játékeszközöket a csoportban (barkácsolás), az óvodapedagógus ehhez megfelelően biztosítja-e az alkotó légkört?

A játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek? Vannak-e, vagy kialakíthatók-e a szerepjátékhoz szükséges helyszínek?

Észreveszi-e az óvodapedagógus a gyerekek közt kialakuló konfliktusokat, hogyan segíti azok megoldását?

A játékidő alatt felmerülő gondozási tennivalókat észreveszi-e az óvodapedagógus, hogyan valósítja meg a differenciált gondozást, milyen a gyerekekkel való kapcsolata a gondozási tevékenység közben (pl. altatásnál, étkezésnél, stb.)?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a dajkával, pedagógiai asszisztenssel, más segítő szakemberrel (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus), együttműködésük hogyan szolgálja a gyerekek érdekeit, a közös munka hatékonyságát?

Biztosít-e az óvodapedagógus a korcsoportnak megfelelő munkajellegű tevékenységet, milyen a munka irányításának módja (eszközök, önkéntes munka, kijelöléses munka stb.), milyen módon történik a munka értékelése? A visszacsatolások, a gyermek személyiségéhez igazított változatos formáit alkalmazza-e a pedagógus?

Észreveszi és kihasználja-e az óvodapedagógus a játékidő alatt kialakuló képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőséget, hogyan segíti elő a spontán tanulás megvalósítását?

A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai

Milyen az óvodapedagógus felkészültsége a tanítási-tanulási folyamat irányítására? (Vázlat, megfelelő szakmai és módszertani ismeretek, kreativitás, helyi körülmények figyelembevétele)

Milyen az óvodapedagógus szervezőmunkája, hogyan vonja be a gyerekeket a szervezőmunkába?

Milyen az óvodapedagógus stílusa, attitűdje a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során?

A képességfejlesztés és az ismeretnyújtás anyaga megfelel-e a gyerekcsoport életkori sajátosságainak, hogyan igazítható az egyes gyermek képességeihez, fejlettségi szintjéhez? Hogyan valósítja meg a differenciált tanítási-tanulási folyamatot az óvodapedagógus? (A felzárkóztatás, SNI gyerekekkel, illetve a tehetséges, különleges képességű gyerekekkel, valamint a különböző fejlettségi szintű gyerekekkel való bánásmód)

A képességfejlesztés és az ismeretbővítés során megfelelő módszereket alkalmazott-e az óvodapedagógus?

Az eszközök minősége és az eszközhasználatra tanítás módszere megfelelő-e?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a gyerekekkel a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során, tud-e az óvodapedagógus a többi, játszó gyerekcsoportra is figyelni (megosztott figyelem)?

Milyen a gyerekek egymás közti kapcsolata a tanítási-tanulási folyamatban? Hogyan segíti a pedagógus a kapcsolat alakulását, alakítását, működését a tevékenységek során?

Megfelelő-e a tanítási-tanulási folyamat időtartama? (életkori sajátosságok, fejlettségi szint figyelembe vétele, a témakör feldolgozására szánt elegendő idő–projektmunka tervezése).

A korcsoporthoz és az adott tevékenységhez, atmoszférához megfelelő munkaformát választott-e az óvodapedagógus?

Hogyan valósítja meg az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodtatás lehetőségét? Hogyan jelennek meg az Alapprogram által javasolt változatos formák?

Milyen a problémamegoldása a kialakult helyzetekben?

Milyen motivációs bázist biztosít az óvodapedagógus a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás folyamatában?

Hogyan segítik a pedagógus visszajelzései a gyermeki személyiség kibontakozását a tanulási folyamatban? (személyre szabott, differenciált, sokszínű, adekvát értékelés, pozitív megerősítések a az esteleges hibák korrekciójának lehetőségével)

Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban

Általános szempont: minden tevékenységben szerepeljen a kompetenciafejlesztés, ismeretátadás /bővítés egyensúlyának megteremtésére való törekvés/.

Mozgás

- Milyen változatos formákban jelenik meg a játékos mozgás, a torna, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek? Hogyan kapnak szerepet a napi és hetirendben ezek a tevékenységek? (spontán és szervezett formák)
- Helyesen, a korcsoportnak megfelelően választja-e meg az óvodapedagógus a feladatokat; A kiválasztott tevékenységek komplex módon hatnak-e a gyermeki személyiség fejlődésére: a testi képességektől az érzelmi, akarati tényezőig?
- A tevékenység eszközei illenek-e az anyaghoz;
- Elegendő mennyiségű anyagot tervezett-e az óvodapedagógus;
- Biztosított-e a megfelelő terhelés;
- Alkalmaz-e az óvodapedagógus a főfeladatokon kívül rávezető és előkészítő gyakorlatokat;
- Megfelelő módszerrel történik-e a bemutatás, az irányítás és a magyarázat;
- Elegendő időt biztosít-e az óvodapedagógus a gyakorlásra;
- Milyen a tevékenység légköre;
- Elegendő idő biztosított-e a játékokra, milyen a játék hangulata?
- Milyen a hibajavítás és a segítségnyújtás módszere?
- Milyen az értékelés módszere?
- Hogyan alakul a gyerekek szabálytudata, együttműködési és alkalmazkodási képessége, ?

Anyanyelvi-irodalmi nevelés (vers, mese)

- Mennyire ingergazdag, utánpótlásra méltó beszélő környezetet teremt az óvodapedagógus és a gyerekek nevelésében vele együttműködő szakember(ek)?
- A pedagógus attitűdje, a csoport légköre hogyan biztosítja a gyermeki kommunikációs szükségletek kielégítését?
- Hogyan történik a hibák korrekciója? (folytonos javítgatás, ismételtetés?)
- A nyelvi szocializációs hátrányok kompenzációjára milyen módszereket alkalmaz a pedagógus?
- Az irodalmi anyag (vers, mese) választásának szempontjai; a források igényessége (népköltésztől a kortárs gyermekirodalomig; a magyar irodalom dominanciája (nemzeti identitás megalapozása) mellett más kultúrák irodalmáig→interkulturalizmus);
- A tevékenységhez kapcsolódó szertartások motivációs ereje, bensőségessége;
- Az érdeklődés felkeltésének és megtartásának módszerei;
- Az előadás-technikai eszközök alkalmazásának hitelessége;
- Ha az óvodapedagógus eszközt használ: az eszközhasználat minősége, esztétikussága;
- Milyen spontán formákat alkalmaz a pedagógus a versmondásra, mondókázásra?
- A mesehallgatás feltételeinek biztosítása;

- Az irodalmi élmény befogadásának, elmélyítésének módszerei (átélt előadásmód, élményt árnyaló, megragadást vezérlő eszközök, a gyermeki igényekhez alkalmazkodó ismétlés);
- A tevékenység lezárásának módja: hangulati lezárás, élmény-feldolgozás komplex formáinak felajánlása, biztosítása;
- Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésének lehetőségei a tevékenységben;
- Az önkifejezés sajátos formáira hogyan ad lehetőséget a gyerekek számára a pedagógus? (gyermeki vers- és mesealkotás, mindezek más tevékenységekbe /ének-zene, mozgás, rajzolás, .../ ágyazása)

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Milyen lehetőségeket biztosít az óvodapedagógus a vizuális kultúra változatos formáinak megismerésére (technikáktól, anyagoktól, a népművészet és a különböző művészeti alkotásokig)?
- A tevékenységek során hogyan alakítja az óvodapedagógus a gyerekek igényét az esztétikai élmények befogadására, környezetük esztétikus alakítására?
- Tájékozott-e az óvodapedagógus gyerekek fejlettségi szintjéről;
- Az életkornak megfelelő feladatokat és technikákat választott-e az óvodapedagógus;
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az érdeklődést az óvodapedagógus;
- Képes-e az óvodapedagógus a differenciált irányításra, az egyéni foglalkozásra;
- Milyen a speciális ábrázolási technikák megtanításának módja;
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a változatos ábrázolási módokat;
- Biztosított-e a gyerekek egyéni elképzeléseinek, kreativitásának lehetősége és az alkotás mint önkifejezés öröme;
- Mennyire kitartóan dolgoznak a gyerekek;
- Hogyan értékel az óvodapedagógus, és hogyan értékelnek a gyerekek;
- Mi lett a kész alkotások sorsa;

Ének-zene, énekes játékok

- Milyenek az ének-zenei anyag válogatásának szempontjai? (a népzenei alkotásoktól az igényes kortárs művészeti alkotásokig)
- Melyek a zenehallgatási anyag választásának szempontjai?(a magyar nemzeti identitás megerősítése mellett a gyerekek hovatartozása alapján más kultúrák zenéjének megjelenítése)
- Összhangban van-e a dalanyag a kitűzött zenei feladattal;
- A feladat megfelel-e a gyerekek életkori sajátosságainak, képességeinek?
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az óvodapedagógus az érdeklődést;
- Van-e a gyerekeknek lehetősége az improvizálásra - ha igen - milyen az improvizációs képességük,
- Milyen az óvodapedagógus éneklési stílusa, hangszeres játéka,
- Megfelelő-e a gyerekek aktivitása, biztosított-e az élményszerűség;
- Kellő számban gyakorolják-e a gyerekek a dalokat és az énekes játékokat;
- Milyen a daltanítás és a játéktanítás módszere;
- Milyen a hallás- és ritmusfejlesztés módszere;
- Megfelelőek-e az eszközök,
- Hogyan történik a hibajavítás,
- Megfelelő-e a hangmagasság és a tempó;

- Hogyan érvényesül a játék során a közösségi nevelés;

A külső világ tevékeny megismerése

- Hogyan valósul meg a tevékenységben a természeti-emberi és tárgyi környezet megismerése?
- Az ismeretek koncentrikusan szerveződnek-e? (szűkebb környezet: család, helyi hagyományok, szokások, szülőföld, haza- értékek megismerése, megértése, megszerettetése megvalósul-e)
- Épít-e az óvodapedagógus a gyerekek meglévő ismereteire,
- Megfelelő-e a motiváció;
- Kellő számú és mélységű-e a problémahelyzet-teremtés;
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodás feltételeit;
- Van-e elég idő a megoldásra,
- Érvényesülnek-e a gyerekek egyéni ötletei, sajátos megoldásai;
- Biztosított-e az egyéni képességfejlesztés;
- A témának megfelelnek-e az eszközök;
- Hogyan értékeli az óvodapedagógus;
- Helyesen választja-e meg az óvodapedagógus az ismeretnyújtás helyszínét;
- Az anyag a már meglévő ismeretekre támaszkodik-e;
- Beépülnek-e a meglévő ismeretek közé a spontán ismeretek;
- Hogyan történik az ismeretek rendszerezése;
- Megfelelőek-e a módszerek;
- Mennyire gondolkodtatóak a kérdések;
- Megfelelőek-e az eszközök, használatuk az érzékszervek bevonásával történik-e;
- Milyen módon valósul meg a folyamatos motiváció;
- Meghallgatják-e a gyerekek egymást, hogyan reagálnak egymás véleményére;
- Hogyan valósul meg a gyerekek téves ismereteinek korrigálása;

A hallgatói önértékelés szempontjai

1. Hogyan sikerült alkalmazkodni az óvoda hétköznapijához;
2. Milyen mélységben ismerte meg az óvoda szokásait, a napirendet, a gyerekek nevét, jelüket, az óvodapedagógus tevékenységkultúráját;
3. Milyen kapcsolat alakult ki az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal, a szülőkkel, a gyerekek nevelésében résztvevő más szakemberekkel;
4. Milyen nevelési helyzeteket, teendőket vett észre, ezeket sikerült-e önállóan és jól megoldania;
5. Az egyes korcsoportba tartozó gyerekek gondozási tevékenységébe milyen mértékben, mennyire differenciáltan tudott bekapcsolódni a résztvételtől a teljes segítségnyújtásig;
6. A játéktevékenységekbe való bekapcsolódást, a játékfejlesztést megfelelően tudta-e alkalmazni, képes-e önállóan a nyugodt, biztonságos játéktér megteremtésére;
7. A gyermeki munkajellegű tevékenység feltételeit hogyan tudta megteremteni;
8. A saját maga által készített terveket fel tudta-e használni munkája során, változtatni kellett-e a gyakorlatban azokon, ha igen, miért; Tudta-e indokolni változtatásait;
9. Vannak-e gyerekek, akiket jól ismer? Tudná-e őket jellemezni;
10. Vannak-e gyerekek, akiket nem sikerült még megismernie;
11. A tanítási-tanulási folyamatra vonatkozó terve az életkornak és a csoport egyéni összetételének megfelelt-e;
12. Hogyan szervezte-e a tanulási tevékenységet? (hely, idő, módszer, eszközválasztás, spontán helyzetekhez való alkalmazkodás stb.);
13. Hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban a differenciált bánásmód elvét;
14. Érvényesült-e a cselekvő gondolkodás és a játékosság elve a tanítási-tanulási folyamatban;

A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai

A tevékenység

helye, korcsoport:

ideje:

tárgya / pl. vers, mese/:

típusa / pl. új, ismétlő-gyakorló, rendszerező, vegyes, / :

anyaga / pl. Csillagszemű juhász /:

feladata:

módszervariációk / pl. bemutatás, gyakorlás, ellenőrzés., projekt.. / :

motiváció módjai:

eszközei:

Szervezés, elhelyezés

szervezésvariációk:

a tevékenység levezetése, változatok:

A zárófoglalkozás jegyzőkönyve

A zárófoglalkozás	ideje:	
	helye:	
	korcsoport:	
A hallgató neve:		
A tevékenység megnevezése:		
A hallgató gondozási tevékenysége:		
A hallgató játéktevékenység során végzett pedagógiai munkája:		
A hallgató szervezési készsége:		

A hallgató pedagógiai attitűdje:	
A hallgató tanítás- tanulási folyamatot előkészítő tervező munkája:	
A hallgató tanítási- tanulási folyamatot megvalósító pedagógiai munkája:	
A hallgató önértékelése:	
Érdemjegy:	

vizsgaelnök

szakvezető óvodapedagógus _

hallgató

Dátum: 20__ hó _____ nap _____

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat

Kedves Óvodavezető!

Hallgatónk az Ön által vezetett óvodában tölti szakmai gyakorlatát. Kérem, hogy a szakmai irányítását az útmutató szerint végezzék, amely tartalmazza a hallgatók feladatait és a szakvezető teendőit, az értékelés szempontjait és módját.

Kérem, hogy az útmutatóban – **melyet a hallgató visz magával** – lévő közös tennivalóikat a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatókkal beszéljék meg.

A hallgató gyakorlatára vonatkozó igazolást, a hallgató jellemzését, gyakorlati érdemjegyét a gyakorlati igazoló füzetben kell rögzíteni. A gyakorlati igazoló füzetet, valamint a hospitálási naplót a **Gyakorlati Képzések Szervezési Központjába kell eljuttatni.**

A vállalt gyakorlatról szóló kitöltött nyilatkozatot a **Gyakorlati Képzések Szervezési Központjába** szíveskedjék megküldeni, ugyanis ennek alapján köt intézményünk megállapodást az Ön óvodájával és utalja át a tiszteletdíjat.

Köszönöm az Ön és az Ön által megbízott szakvezető óvodapedagógus munkáját.

Vác, 2011. szeptember 1.

Tisztelettel:

dr. Zóka Katalin
szakfelelős

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat hallgatói feladatai

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többin a megfelelő órászám teljesítéséhez szükséges órászámot). A 10 naptól legalább 5 délelőtti műszak legyen, a 20 naptól legalább 10-15. Az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az óvodavezetőnek. **Az óvoda szokásrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához stb. alkalmazkodjék.**

A gyakorlatot lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltsse le.

A hallgató az első két napon ismerkedjék a gyerekekkel, tanulja meg nevüket, jeleiket, vegyen részt minél aktívabban a gondozó- és nevelő munkában!

A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa csaknem önállóan, kis segítséggel!

Az I. éves hallgató vegyen részt a játéktevékenységekben, fejlessze a játékot, szervezze, irányítsa az étkezéseket, körültekintően lássa el a gondozási feladatokat, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést (ha szükséges óvodapedagógusi segítséggel)!

A II. éves hallgató (az előbb felsoroltak mellett) vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet segítséggel!

A III. éves hallgató (az előbb felsoroltak mellett) irányítsa önállóan a tanítási-tanulási tevékenységet!

A gyakorlatban eltöltött időről naponta készítsen feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet naponta véleményeztessen és írasson alá a szakvezető óvodapedagógussal! A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a hospitálási napló szempontjaival, amelyet ezen útmutatóban megtalál (14.o.). (napirend, hetirend, napi bejegyzések, egyéni feljegyzések a gyerekekről, sikerek, kudarcok stb.)

- Törekedjék a szülőkkel való minél mélyebb, tartalmasabb kapcsolat kiépítésére!
- Működjék együtt a dajkákkal is!
- Lehetőség szerint vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten, melynek szempontjait szintén tartalmazza az útmutató.

- A szakvezető óvodapedagógus, illetve az óvoda vezetője a Gyakorlati Képzési Igazoló Füzetben aláírásukkal igazolják, hogy a hallgató az előírt feladatait teljesítette.

A hallgató feladatai a külső szakmai gyakorlat során:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodapedagógusi tevékenységben. Figyelje és segítse a gondozómunkát, kapcsolódjék be a nevelői feladatokba, kövesse figyelemmel az óvodapedagógus tanítás-tanulást irányító feladatait. Ismerje meg a csoportszokásokat, a gyerekek nevét, jelüket, a napi-és hetirendet stb.!
- Próbálja meg átvenni az óvodapedagógus tevékenységeit: szervezés, tervezés, döntés, irányítás, értékelés terén.

- Vegyen részt és fejlessze a játékot, lássa el a gondozási feladatokat, szervezze a munkajellegű tevékenységek vállalását! Tervezze és irányítsa a tanítási-tanulási tevékenységeket!
- A gyakorlatban eltöltött idő szakmai tapasztalatairól naponta készítsen feljegyzést a hospitálási naplóba, mindezt a szakvezető óvodapedagógussal naponta véleményeztesse és írassa alá! A hospitálási napló vezetésének szempontjait a hallgatók az útmutató alapján tudják elkészíteni, a napló értékelése e szerint történjék! A külső gyakorlatokról vezetett hospitálási naplót **Bartha Enikő, a gyakorlati képzési koordinátor** is aláírja.
- Készítsenek játékszituáció-elemzést! Az elemzés szempontjai az útmutatóban találhatóak meg, az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus ezt veszi figyelembe.
- Törekedjék a szülőkkel, dajkákkal való kontaktuseremtésre, minél szorosabb együttműködésre!
- Lehetőség szerint vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten! Ezek megfigyelési szempontjait az útmutató tartalmazza.
- A hallgatók gyakorlati jegyet kapnak, amely jegyet a szakvezető óvodapedagógus javasol. A gyakorlati jegybe beleszámít a hallgató csoportban végzett valamennyi tevékenysége, az azok előkészítésével kapcsolatos tennivalók ellátása, valamint valamennyi írásos munka.
- **A jellemzést és a javasolt érdemjegyet a gyakorlati igazoló füzetbe kell rögzíteni.** A gyakorlati jegyet a hospitálási napló és a javasolt jegy alapján **a gyakorlati képzési koordinátor (Bartha Enikő főiskolai adjunktus) adja meg és a leckekönyvbe is ő írja be.**

A hallgató feladatai a külső szakmai gyakorlat során fél évekre bontva:

2. félév:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!
- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, a mindennapos testnevelést!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktuseremtésre!
- Működjenek együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!
- A 10 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvónővel. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

A szakvezető óvodapedagógus a hospitálási naplóban és az igazoló lapon aláírásával és az óvoda pecsétjével igazolja, hogy a hallgató a gyakorlatát letöltötte és feladatait ellátta.

4. félév:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!
- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést!

- Vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet a szakvezető óvodapedagógus segítségével!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktuseremtésre!
- Működjék együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!
- A 10 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvodapedagógussal. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

6. félév:

Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!

- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést!
- Vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet a szakvezető óvodapedagógus segítségével!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktuseremtésre!
- Működjék együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!

- A 20 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvodapedagógussal. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai

- Ismerje meg az útmutatót, különös tekintettel a külső gyakorlatra és az írásbeli munka elkészítésére vonatkozó részekre!
- Készítse elő a hallgatót a külső szakmai gyakorlatra az útmutatóban megfogalmazott elvek és teendők szerint!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi programjával!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda szervezeti működésével és a minőségbiztosítással!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi szokásaival és az írásbeli munkákkal!
- Naponta beszélje meg a hallgatóval a következő napra vonatkozó tennivalókat!
- Naponta értékelje a hallgató gyakorlati munkáját!
- Naponta értékelje a hallgató írásos munkáját!
- Készítsen a gyakorlat végén a hallgatóról jellemzést (Gyakorlati igazoló füzet)!
- Munkáját érdemjegyben is fejezze ki (Gyakorlati igazoló füzet)!

A hallgató jellemzésének szempontjai

- A hallgató pontos megjelenése;
- A hallgató milyen szinten ismerte meg az óvoda helyi szokásait, a napi- és hetirendet, a helyi nevelési programot, az írásbeli munkák módját?
- Milyen mértékben tudott bekapcsolódni a gondozási feladatokba?
- Mennyire tudta megismerni a csoport életének szokásait?
- Képes volt-e a gyerekek egyéniségének megismerésére, a differenciált bánásmódra?
- Képes volt-e a játék feltételeinek megteremtésére, fejlesztésére, bekapcsolódásra? Tudott-e kapcsolatot tartani a dajkákkal és a szülőkkel?
- Hogyan tervezte-e és irányította-e a tanítási-tanulási tevékenységeket?
- Hogyan tett eleget az egyéb írásbeli feladatainak?

Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve
II. félév, IV. félév, VI. félév

Az óvoda neve:

helye:

A látogatás időpontja:

Az óvodavezető neve:

Az óvodapedagógus neve:

Az óvodai korcsoport:

A hallgató neve:

évfolyam:

félév:

tagozat: